

NACIONALINĖ TEISMŲ ADMINISTRACIJA

Biudžetinė įstaiga, L. Sapiegos g. 15, LT-10312 Vilnius, tel. (8 5) 268 5186, el. p. info@teismai.lt.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188724424

Teisėjų tarybai

2023-06-

Nr. 4R-

DĖL TEISĖJŲ VALSTYBINIŲ PENSIJŲ TEISINIO REGULIAVIMO POKYČIŲ

Siekiant įgyvendinti Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo plano 3.3.9 papunktyje nurodytą veiksmą „sistemiškai peržiūrėti teisės aktus, reglamentuojančius valstybines pensijas, rentas, kompensacines išmokas“, Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos iniciatyva 2023 m. gegužės 25 d. vykusio tarpinstitucinio susitikimo su Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos, Teisėjų tarybos ir Lietuvos Respublikos generalinės prokuratūros atstovais metu pristatytas siekis peržiūrėti teisėjų ir prokurorų (pareigūnų) valstybinių pensijų teisinį reguliavimą vadovaujantis socialinio teisingumo, proporcingumo, teisinio aiškumo ir sistemiskumo principais, nepažeidžiant asmenų teisėtų lūkesčių. Diskusijai pateiktos šios reguliavimo pokyčių kryptys:

- valstybinės pensijos skiriamos už tam tikras pareigas turėtų būti apskaičiuojamos vadovaujantis tais pačiais principais;
- teisėjų ir prokurorų valstybinių pensijų reglamentavimas viename teisės akte;
- teisėjų ir prokurorų valstybinės pensijos dydžio apskaičiavimo formulė ir parametrai;
- minimalus stažas, suteikiantis teisę į teisėjų ir prokurorų valstybinę pensiją;
- pensijos skyrimo sąlygos ir apskaičiavimas Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo teisėjams ir teisėjams, kurie dėl sveikatos nebegali eiti šių pareigų;
- indeksavimas.

Nacionalinė teismų administracija, vykdydama Teisėjų tarybos pavedimą, parengė pasiūlymus dėl teisinio reguliavimo pokyčių kryptių, jų tikslingumo, teisinio reguliavimo priemonių bei kitų aspektų ir teikia Teisėjų tarybai svarstyti artimiausiame posėdyje.

PRIDEDAMA. Teisėjų tarybos rašto projektas, 5 lapai.

Direktorė

Natalija Kaminskiene

Rimantė Valkavičienė, tel. (8 5) 251 4295, el. p. rimante.valkaviciene@teismai.lt

TEISĖJŲ TARYBA

L. Sapiegos g. 15, LT-10312 Vilnius, tel. (8 5) 251 4188

Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijai
El. p. post@socmin.lt

2023-06- Nr. 36P-

Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijai
El. p. rastine@tm.lt

DĖL TEISĖJŲ VALSTYBINIŲ PENSIJŲ TEISINIO REGULIAVIMO POKYČIŲ

Siekiant įgyvendinti Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo plano 3.3.9 papunktyje nurodytą veiksmą „sistemiškai peržiūrėti teisės aktus, reglamentuojančius valstybines pensijas, rentas, kompensacines išmokas“, Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos iniciatyva 2023 m. gegužės 25 d. vykusio tarpinstitucinio susitikimo su Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos, Teisėjų tarybos ir Lietuvos Respublikos generalinės prokuratūros atstovais metu pristatytas siekis peržiūrėti teisėjų ir prokurorų (pareigūnų) valstybinių pensijų teisinį reguliavimą vadovaujantis socialinio teisingumo, proporcingumo, teisinio aiškumo ir sistemiškumo principais, nepažeidžiant asmenų teisėtų lūkesčių. Diskusijai pateiktos šios reguliavimo pokyčių kryptys:

- valstybinės pensijos skiriamos už tam tikras pareigas turėtų būti apskaičiuojamos vadovaujantis tais pačiais principais;
- teisėjų ir prokurorų valstybinių pensijų reglamentavimas viename teisės akte;
- teisėjų ir prokurorų valstybinės pensijos dydžio apskaičiavimo formulė ir parametrai;
- minimalus stažas, suteikiantis teisę į teisėjų ir prokurorų valstybinę pensiją;
- pensijos skyrimo sąlygos ir apskaičiavimas Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo teisėjams ir teisėjams, kurie dėl sveikatos negali eiti šių pareigų;
- indeksavimas.

Teisėjų taryba, palaikydama siekį tobulinti teisėjų valstybinių pensijų teisinį reguliavimą, kuris iš esmės buvo keičiamas tik fragmentiškai atliekant Lietuvos Respublikos teisėjų valstybinių pensijų įstatymo pakeitimus, teikia nuomonę ir siūlymus dėl teisinio reguliavimo pokyčių kryptų, jų tikslingumo, teisinio reguliavimo priemonių ir kitų aspektų.

Dėl teisėjų ir prokurorų valstybinių pensijų reglamentavimo viename teisės akte

Lietuvos Respublikos teismų įstatymo 100 straipsnyje, nustatančiame teisėjų pensinį aprūpinimą, numatyta, kad teisėjų valstybinės pensijos reguliuojamos atskiru *Teisėjų valstybinių pensijų įstatymu*. Lietuvos Respublikos prokuratūros įstatymo 51 straipsnyje nustatyta, kad prokurorai turi teisę gauti pareigūnų ir karių valstybinę pensiją *Lietuvos Respublikos pareigūnų ir karių valstybinių pensijų įstatymo* nustatyta tvarka ir sąlygomis.

Teisėjų tarybos nuomone, galiojančiame valstybinių pensijų reglamentavime įtvirtintas teisėjų atskyrimas nuo kitų valstybės pareigūnų, įskaitant prokurorus, yra pagrįstas, kylantis iš skirtingo šių pareigūnų konstitucinio statuso. Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas savo nutarimuose (*inter alia* 2015 m. sausio 14 d. nutarimas) ne kartą yra pažymėjęs, kad, pagal Lietuvos Respublikos Konstituciją, teisingumo vykdymas – teismų funkcija, lemianti šios valdžios vietą valstybės valdžios institucijų sistemoje ir teisėjų statusą; teisėjo socialinės garantijos sietinos su ypatingu teisėjo konstituciniu statusu. Pagal Konstitucinio Teismo jurisprudenciją, Lietuvos Respublikos prokuratūra – tai centralizuota, specifinius valdingus įgaliojimus turinti valstybės institucija, tačiau ji nepriskiriama Konstitucijos 5 straipsnio 1 dalyje nurodytoms valstybės valdžią vykdančioms institucijoms ir nėra teisminės valdžios sudedamoji dalis;

prokuroras yra specifinius valdingus įgaliojimus turintis valstybės pareigūnas, jo funkcijos yra kitokios nei teisingumo vykdymas (Konstitucinio Teismo 2004 m. gegužės 13 d., 2006 m. sausio 16 d. nutarimai). Pažymėtina, kad prokuratūra tik maža dalimi (valstybinis kaltinimas baudžiamosiose bylose) prisideda prie teisingumo vykdymo. Paminėtina, kad teismai per 2022 metus išnagrinėjo 158 246 civilinių, 28 186 administracinių ir tik 20 117 baudžiamųjų bylų. Nagrinėjant civilines ir administracines bylas prokurorai tik pavieniais atvejais gina viešąjį interesą.

Atsižvelgiant į tai, Teisėjų tarybos nuomone, nėra teisiškai reikšmingų argumentų, pagrindžiančių tikslingumą teisėjų socialinę garantiją – valstybinę pensiją – reglamentuoti tame pačiame įstatyme, kaip ir prokurorų, todėl siūlytina nekeisti šiuo metu galiojančios Teismų įstatymo 100 straipsnio nuostatos, įtvirtinančios teisėjų valstybinės pensijos reguliavimą atskiru įstatymu.

Dėl minimalaus teisėjo darbo stažo pensijai gauti

Viena iš būtinųjų sąlygų skirti teisėjų valstybinės pensiją – asmuo yra įgijęs ne mažesnę kaip 5 metų teisėjo darbo stažą (Teisėjų valstybinių pensijų įstatymo 3 straipsnio 4 punktas). Analogiškas minimalus darbo stažas nustatytas ir pareigūnams bei kariams (Pareigūnų ir karių valstybinių pensijų įstatymo 3 straipsnio 5 punktas). Tarpinstitucinio susitikimo metu diskusijai buvo pateiktas svarstyti klausimas dėl šio minimalaus būtinąjo darbo stažo prailginimo iki 15 metų.

Teisėjų taryba pažymi, kad teisinių argumentų, pagrindžiančių tikslingumą nustatyti tris kartus ilgesnį minimalų būtinąjį darbo stažą, nepateikta. Darant prielaidą, kad tokiu būdu mažės pensijų gavėjų skaičius ir dėl to bus sutaupoma valstybės biudžeto lėšų, svarbu įvertinti tai, kad siektinas teigiamas ekonominis efektas negali nusverti būtinybės užtikrinti teisėjų nepriklausomumą, kurio svarbiu elementu yra įstatymuose nustatytos teisėjų socialinės garantijos. Konstitucinis Teismas 2015 m. sausio 14 d. sprendime pabrėžė, kad teisėjų socialinės (materialinės) garantijos, kurios teisėjams yra nustatytos (taikomos), kai nutrūksta jų įgaliojimai, yra viena iš teisėjų nepriklausomumo užtikrinimo priemonių. Teismas išaiškino, kad, įstatymų leidėjui pertvarkant teisėjų valstybinių pensijų sistemą, negali būti sumažintas įstatymais nustatytas teisėjų socialinių (materialinių) garantijų lygis. Tik suteikiant konstitucinį teisėjo statusą ir jo orumą atitinkančias socialines (materialines) garantijas ateičiai (pavyzdžiui, teisėjo pensiją) galima užtikrinti, kad teisėjai, vykdydami teisingumą, nepatirtų įstatymų leidžiamosios ar vykdomosios valdžios sprendimų įtakos, kišimosi į teisėjo veiklą, taip pat mažinti korupcijos riziką.

Pastebėtina ir tai, kad socialinių garantijų mažinimas, didinant būtinąjį minimalų darbo stažą, neigiamai paveiktų ir pačios teisėjo profesijos patrauklumą.

Atkreiptinas dėmesys dėl Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo teisėjų išskirtinės situacijos. Maksimali Konstitucinio Teismo teisėjo kadencija yra devyneri metai. Vadovaujantis Konstitucinio Teismo išaiškinimais, maksimalią devynerių metų kadenciją išdirbęs Konstitucinio Teismo teisėjas asmuo pagal Lietuvos Respublikos teisėjų valstybinių pensijų įstatymo 6 straipsnio 1 dalies analogiją įgyja teisę gauti maksimalią 45 procentų dydžio teisėjo valstybinę pensiją. Paminėtina ir Lietuvos teisėjų tarptautiniuose teismuose situacija, kai kadencija gali trukti trejus metus, bet teisė į pensiją įgyjama.

Pažymėtina, kad, pertvarkant pensinio aprūpinimo sistemą, būtina laikytis asmens įgytų teisių ir teisėtų lūkesčių apsaugos principo. Konstitucinis Teismas minėtame 2015 m. sausio 14 d. sprendime išaiškino, kad, jeigu pertvarkant pensijų sistemą neliktų įstatymų nustatytų, Konstitucijos 52 straipsnyje tiesiogiai nenurodytų pensijų arba šių pensijų teisinis reguliavimas būtų iš esmės pakeistas, įstatymų leidėjas privalėtų *nustatyti teisingą patirtų praradimų kompensavimo asmenims, kuriems tokia pensija buvo paskirta ir mokama, mechanizmą*. Įstatymų leidėjas, pertvarkydamas pensijų sistemą taip, kad pakeičiami pensinio aprūpinimo pagrindai, asmenys, kuriems skiriama ir mokama pensija, pensijos skyrimo ir mokėjimo sąlygos, pensinio aprūpinimo dydžiai, privalo numatyti pakankamą pereinamąjį laikotarpį, per kurį asmenys, dirbantys atitinkamą darbą ar atliekantys atitinkamą tarnybą, suteikiančią teisę į atitinkamą pensiją pagal ankstesnį reguliavimą, galėtų pasirengti tokiems pakeitimams (2003 m. liepos 4 d., 2004 m. gruodžio 13 d., 2007 m. spalio 22 d., 2008 m. gruodžio 24 d. nutarimai, 2010 m. balandžio 20 d. sprendimas).

Atlikus preliminarious skaičiavimus pagal pateiktą Ministerijos siūlymą (jei apskaičiuojant teisėjų valstybinės pensijų dydį būtų imamas 15 metų vidutinis darbo užmokestis ir taikomas 45 procentų dydis nuo vidurkio (šiuo metu imamas 5 metų darbo užmokesčio vidurkis) matyti, kad teisėjų valstybinių pensijų dydžiai žymiai sumažėtų, įvertinus ir tai, kad įsigaliojo teisinio reguliavimo pakeitimai dėl teisėjų

atlyginimų dydžio nustatymo. Kuo ilgesnis laikotarpis pateks į vidutinio darbo užmokesčio skaičiavimą, tuo reikšmingesnis bus pokytis dėl padidėjusių teisėjų atlyginimų. Priešingu atveju, turėtų būti nustatomas teisingas kompensavimo mechanizmas dėl teisėjų lūkesčių praradimo.

Atsižvelgiant į tai bei įvertinus, kad teisinių argumentų, pagrindžiančių būtinumą nustatyti tris kartus ilgesnį minimalų būtinąjį darbo stažą nei šiuo metu įtvirtinta įstatyme, nepateikta, abejotina dėl tikslingumo didinti nustatytą 5 metų minimalų būtinąjį teisėjo darbo stažą teisėjų valstybinei pensijai įgyti.

Dėl teisėjų valstybinės pensijos dydžio apskaičiavimo (laikotarpio)

Teisėjų valstybinių pensijų įstatymo 6 straipsnio 1 ir 2 dalyse nustatyta, kad teisėjų valstybinė pensija apskaičiuojama iš *paskutinių 5, prieš nustojant eiti teisėjo pareigas, metų teisėjo gauto darbo užmokesčio vidurkio*. Diskusijai buvo pateiktas siūlymas pensijos dydį apskaičiuoti iš paskutinių 15 metų, iki baigiant tarnybą, gauto (bruto) darbo užmokesčio vidurkio. Argumentų, kodėl pasirinktas siūlomas teisėjų valstybinių pensijų dydžio modelio apskaičiavimas nepateikta, siūlymai dėl teisėjų valstybinės pensijos dydžio apskaičiavimo formulės neaiškūs, nenurodyta, ar planuojami nustatyti teisingi patirtų praradimų kompensavimo asmenims, kuriems tokia pensija buvo paskirta ir mokama, mechanizmai, siūlymai dėl Konstitucinio Teismo teisėjų, įvertinus jų devynerių metų kadenciją ir tai, kad ne visi šio teismo teisėjai yra anksčiau buvę teisėjais, nepateikti.

Teisėjų taryba pritaria, kad šiuo metu galiojantis teisinis reguliavimas, kai pensija skiriama pagal paskutinių 5 metų gauto darbo užmokesčio vidurkį, yra ydingas, nes neleidžia tinkamai įvertinti viso teisėjo darbo, už kurį jam mokama valstybinė pensija, nemotyvuoja teisėjų likti teismų sistemoje. Pažymėtina, kad 2023 m. liepos 1 d. įsigalioja Lietuvos Respublikos teisėjų darbo apmokėjimo įstatymo Nr. X-1771 pakeitimo įstatymas, pagal kurį bendrosios kompetencijos ir specializuotų teismų teisėjų pareiginės algos koeficientai susieti su teismų pakopomis – mažiausias koeficientas (3,5) nustatytas apylinkės teismo teisėjui, didžiausias (4,1) – Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisėjui. Teismų įstatymo 64 straipsnio nustatyta tvarka teisėjas jo pageidavimu gali būti skiriamas kito žemesnės pakopos teismo teisėju, pavyzdžiui, apygardos teismo teisėjas paskutinius penkerius metus iki teisėjo įgaliojimų pasibaigimo nusprendžia tęsti teisėjo veiklą apylinkės teisme. Pastebėtina, kad tokiu atveju įstatymas, priešingai nei Teismų įstatymo 63 straipsnyje numatytais teisėjo perkėlimo atvejais, nenumato, kad teisėjui būtų paliekamos visos kitos įstatymuose numatytos teisėjų socialinės garantijos, todėl, skaičiuojant teisėjo valstybinės pensijos dydį pagal paskutinių 5 metų gauto darbo užmokesčio vidurkį, jos dydį lemtų žemesnės pakopos teisme gautas mažesnis atlyginimas, taip neįvertinant teisėjo indėlio dirbant aukštesnės instancijos teisme. Analogiška situacija susiklostytų ir teisėjui, kuris baigė kadenciją Konstituciniame Teisme ir paskutiniuosius 5 metus iki pensijos skyrimo dirbo bendrosios kompetencijos ar administraciniuose teismuose. Šiame kontekste pastebėtina, kad Pareigūnų ir karių valstybinių pensijų įstatymo 7 straipsnio 1 dalyje nustatytas asmenims palankesnis reguliavimas, numatantis, kad pareigūnų ir karių valstybinė pensija už tarnybą skiriama pagal pareigūno ar kario nurodytą paeiliui ištarnautų 5 tarnybos metų palankiausių nuosekliai einančių 12 mėnesių jam nustatyto darbo užmokesčio vidurkį.

Atsižvelgiant į tai, svarstyтина dėl teisinio reguliavimo pakeitimo, nustatant, kad teisėjų valstybinė pensija apskaičiuojama, pavyzdžiui, pagal teisėjo nurodytą paeiliui 5 darbo teisėju metų palankiausių nuosekliai einančių dvylikos mėnesių jam nustatyto darbo užmokesčio vidurkį.

Dėl Konstitucinio Teismo doktrinos įgyvendinimo nustatant pensijos dydžius

Teisėjų taryba atkreipia dėmesį į būtinybę, atliekant teisėjų valstybinių pensijų teisinio reguliavimo pakeitimus, įgyvendinti Konstitucinio Teismo doktriną, pašalinant šiuo metu galiojančiame reguliavime įtvirtintas Lietuvos Respublikos Konstitucijai prieštaraujančias normas dėl teisėjų valstybinių pensijų ribojimo. Konstitucinis Teismas 2010 m. birželio 29 d. nutarime pažymėjo, kad konstitucinės teisėjų socialinės (materialinės) garantijos nutrūkus teisėjo įgaliojimams sampratos, *inter alia* Konstitucijos 109 straipsnio 2 dalies reikalavimų, iš konstitucinio teisinės valstybės principo kylančių teisingumo, proporcingumo, protingumo imperatyvų neatitinka toks teisinis reguliavimas, pagal kurį teisėjų, kurie gavo vienodo ar panašaus dydžio darbo užmokesį, bet kurių darbo teismuose trukmė labai skiriasi, tokios socialinės (materialinės) garantijos dydis yra toks pat ar panašus arba teisėjų, kurie gavo vienodo ar panašaus dydžio darbo užmokesį, bet kurių darbo teismuose trukmė mažai skiriasi, tokios socialinės (materialinės) garantijos dydis yra labai skirtingas. Šiuo nutarimu Konstitucinis Teismas pripažino, kad Teisėjų valstybinių pensijų įstatymo 6 straipsnio 1 dalis ta apimtimi, kuria įtvirtinant maksimalų teisėjų valstybinės pensijos dydį nėra atsižvelgta į atskirų teismų sistemų ypatumus, 6 straipsnio 2 dalis ir 6 straipsnio 3 dalis, prieštarauja Lietuvos Respublikos Konstitucijos 109 straipsnio 2

daliai, konstituciniam teisinės valstybės principui. Konstituciniam Teismui priėmus minėtą nutarimą, tačiau įstatymų leidėjui nepakeitus teisėjų valstybinių pensijų teisinio reguliavimo, Nacionalinės teismų administracijos (toliau – Administracija) direktorius, turėdamas įstatymuose nustatytą pareigą skirti ir mokėti teisėjų valstybines pensijas, tačiau privalėdamas laikytis Konstitucijos 107 straipsnyje nustatyto imperatyvo, nustatančio, kad Lietuvos Respublikos įstatymas (ar jo dalis) negali būti taikomi nuo tos dienos, kai oficialiai paskelbiamas Konstitucinio Teismo sprendimas, kad atitinkamas aktas (ar jo dalis) prieštarauja Lietuvos Respublikos Konstitucijai, 2014 m. sausio 16 d. įsakymu Nr. 9FB-1-(4.46) „Dėl teisėjų valstybinių pensijų“ nurodė apskaičiuojant teisėjų valstybines pensijas netaikyti Teisėjų valstybinių pensijų įstatymo 6 straipsnio 3 dalyje nurodyto pensijos dydžio ribojimo bei, apskaičiuojant teisėjų valstybinės pensijos dydį, įskaičiuoti kiekvienus teisėjo darbo stažo metus, pagal šiuo įsakymu patvirtintą Teisėjų valstybinės pensijos dydžių lentelę:

Teisėjo darbo stažas (metais)	Teisėjų valstybinės pensijos dydis – teisėjo paskutinių 5 metų gauto darbo užmokesčio vidurkio dalis (procentais)
5	10
6	12
7	14
8	16
9	18
10	20
11	23
12	26
13	29
14	32
15	35
16	37
17	39
18	41
19	43
20	45
daugiau kaip 20	45

Pažymėtina, kad aukščiau nurodytas teisėjų valstybinių pensijų dydžių diferencijavimas pagal kiekvienus (pilnus) darbo stažo metus yra nusistovėjęs pensijų skyrimo praktikoje, dėl jo teisėtumo yra suformuota nuosekli teismų praktika (pvz., Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2019 m. balandžio 10 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-341-525/2019, Vilniaus apygardos administracinio teismo 2020 m. vasario 5 d. nutartis administracinėje byloje Nr. I2-649-596/2020).

Atsižvelgiant į tai, kad pensijų dydžiai turi būti reglamentuoti įstatymu, Teisėjų taryba siūlo įgyvendinti aukščiau nurodytus Konstitucinio Teismo išaiškinimus dėl teisėjų valstybinių pensijų skaičiavimo, Teisėjų valstybinių pensijų įstatyme įtvirtinant aukščiau lentelėje nurodytus teisėjų valstybinės pensijos dydžius.

Dėl teisėjo valstybinės pensijos skyrimo teisėjui, pašalintam iš teismų sistemos

Teisėjų valstybinių pensijų įstatymo 4 straipsnyje nustatytos sąlygos, kuomet teisėjų valstybinė pensija neskiriama, o paskirtoji nemokama. Šio straipsnio 1, 2 ir 3 punktuose numatyti atvejai, susiję su teisėjo įgaliojimų nutūkimu *dėl teisėjo kaltės*: kai teisėjo įgaliojimai nutrūko apkaltos proceso tvarka; teisėjas atleidžiamas iš teisėjo pareigų, nes savo poelgiu pažemino teisėjo vardą; įsiteisėja asmenį apkaltinęs teismo nuosprendis (neatsižvelgiant į atleidimą nuo bausmės atlikimo, vėlesnį teistumo išnykimą ar panaikinimą.). Taigi, pagal galiojantį reguliavimą, nepaisant skirtingo atleidimo pagrindo, padaryto pažeidimo sunkumo, pašalintas teisėjas visais nurodytais atvejais negrįžtamai netenka teisės į teisėjų valstybinę pensiją.

Teisėjų taryba atkreipia dėmesį, kad, pagal nurodytą reguliavimą, teisėjų valstybinės pensijos (ne)skyrimo sąlygos yra nepagrįstai griežtesnės nei paties skyrimo į teisėjų pareigas sąlygos. Teismų įstatymo 52 straipsnyje, apibrėžiančiame nepriekaištingos reputacijos kriterijus, nustatyta, kad asmuo negali būti laikomas nepriekaištingos reputacijos ir skiriamas teisėju, jei jis įsiteisėjusiu teismo

nuosprendžiu pripažintas padariusiu nusikalstamą veiką; tačiau tuo atveju, kai asmuo buvo atleistas iš teisėjo, prokuroro, advokato, notaro, antstolio, policijos ar vidaus reikalų sistemos darbuotojo pareigų arba iš valstybės tarnybos už profesinės ar tarnybinės veiklos pažeidimus ir praėjo 5 metai, jis atitinka nepriekaištingos reputacijos kriterijus ir teisėju gali būti skiriamas. Pastebėtina ir tai, kad Pareigūnų ir karių valstybinių pensijų įstatymas nustato palankesnę reguliavimą pašalintiems iš tarnybos pareigūnams ir kariams, numatanti, kad valstybinė pensija negali būti skiriama (tik) tiems asmenims, kurie nuteisti už tyčinių nusikaltimų padarymą (minėto įstatymo 13 straipsnio 3 dalis), o kitais atvejais, kai asmuo buvo pašalintas iš pareigų dėl paties kaltės, pensija gali būti skiriama, jei asmuo turi būtinąjį minimalų statutinio darbo stažą ir nuo atleidimo iš pareigų praėjo 3 metai arba sukako senatvės pensijos amžius (minėto įstatymo 3 straipsnio 2, 4, 5 ir 6 dalys).

Atsižvelgiant į tai, Teisėjų taryba siūlytų numatyti galimybę teisėjams, atleistiems iš teisėjo pareigų dėl pačių kaltės (išskyrus nuteistus už tyčinius nusikaltimus), išsaugoti teisę į valstybinę pensiją, esant įstatyme nustatytoms sąlygoms (sukaupus būtiną minimalų teisėjo darbo stažą ir sukakus senatvės pensijos amžiui, nuo atleidimo iš pareigų praėjus 5 metams ir pan.).

Dėl Teisėjų valstybinių pensijų įstatymo nuostatas įgyvendinančių teisės aktų

Kaip jau minėta, teisėjų valstybines pensijas skiria ir moka Administracija (Teisėjų valstybinių pensijų įstatymo 7 straipsnio 1 dalis), kuri, skirdama ir mokėdama teisėjų valstybines pensijas, be kita ko, vadovaujasi Teisėjų valstybinių pensijų įstatymu bei Teisėjų valstybinių pensijų skyrimo ir mokėjimo nuostatais, patvirtintais Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. sausio 21 d. nutarimu Nr. 68 „Dėl Teisėjų valstybinių pensijų skyrimo ir mokėjimo nuostatų patvirtinimo“ (toliau – Nuostatai). Taigi, pakeitus įstatymus dėl teisėjų valstybinių pensijų reguliavimo, bus reikalingi ir atitinkami Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu patvirtintų Nuostatų pakeitimai. Informuojame, kad Administracija 2022 m. lapkričio 30 d. raštu Nr. 4R-1748-(1.13.Mr) yra pateikusi Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijai ir Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijai Lietuvos Respublikos teisėjų valstybinių pensijų skyrimo ir mokėjimo nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. sausio 21 d. nutarimu Nr. 68 „Dėl Teisėjų valstybinių pensijų skyrimo ir mokėjimo nuostatų patvirtinimo“, pakeitimo projektą (toliau – Projektas). Projektu siekiama pašalinti aukščiau minėtas Lietuvos Respublikos Konstitucijai prieštaraujančias normas, atsisakyti praktikoje netaikomų nuostatų, papildomai įtraukti naujus punktus, kurie, kaip parodė teisėjų valstybinių pensijų skyrimo praktika, yra reikalingi, siekiant išvengti teisminių ginčų teisėjų valstybinių pensijų skyrimo procese.

Pirmininkė

Sigita Rudėnaitė